

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Prostějov, Palackého třída 14

Palackého třída 14, 796 01 Prostějov

Identifikátor školy: 600 120 350

Zřizovatel: město Prostějov, nám. T. G. Masaryka 12 - 14, 796 01 Prostějov

Školský úřad Prostějov, Vojáčkovo náměstí 5, 796 40 Prostějov

Termín konání komplexní inspekce: 27. - 30. listopad a 4. prosinec 2000

Čj.	132 595/00-11014
Signatura	km3cu101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu s dvaceti šesti třídami 1. - 9. ročníku navštěvují 632 žáci. Hlavní školní budova s ředitelstvím je v centru města na Palackého třídě a elokované pracoviště s pěti třídami 1. stupně v Čechovicích. Právní subjektivita byla škole přiznána k 1. 1. 1995. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 603-99-00 bylo vydáno Školským úřadem Prostějov k 1. 5. 1999.

Výchovu a vzdělávání ve škole zajišťuje celkem 41 pedagog.

S výjimkou 5. ročníku probíhá vzdělávání žáků podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96 - 2. V 5. ročníku jsou žáci vzděláváni podle vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20. Již desetiletou tradici mají tzv. sportovní třídy (vždy jedna třída 6. - 9. ročníku), do kterých jsou zařazeni talentovaní žáci se zájmem o míčové hry. Chlapci se věnují kopané, dívky odbíjené. Z cizích jazyků si volí žáci anglický jazyk nebo německý jazyk.

Součástí školy je školní družina s pěti odděleními. Není zde vlastní školní jídelna, jen výdejna stravy.

Funkčním orgánem spolupracujícím se školou je Klub přátel školy, který je registrován u Ministerstva vnitra České republiky.

Rozdělení a počet žáků ve třídách:

ročník	počet tříd v ročníku	počet žáků v ročníku	průměrný počet žáků ve třídě
1.	2	44	22
2.	3	63	21
3.	3	66	22
4.	3	66	22
5.	3	80	26,6
6.	3	81	27
7.	3	78	26
8.	3	83	27,6
9.	3	71	23,6
Σ	26	632	24,3

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla posuzována ve vyučovacích předmětech český jazyk a matematika na 1. stupni a ve vyučovacích předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika, občanská výchova, přírodopis a zeměpis na 2. stupni. Hospitace proběhly ve všech ročnících.

Český jazyk a matematika na 1. stupni

Časová dotace předmětů odpovídala zvolenému vzdělávacímu programu. Metodické sdružení plní velmi dobře svou funkci jako koordinátor plánování učiva, proto je zajištěna návaznost učiva v jednotlivých ročnících a shoda paralelních ročníků včetně elokovaného pracoviště.

V 5. ročníku bylo zařazeno učivo předmětů nad rámec učebních osnov VP Obecná škola. Vzhledem k návaznosti na výuku v 6. ročníku podle VP Základní škola považuje Česká školní inspekce toto rozhodnutí za vhodné. Průběh hodin vypovídal o důsledné bezprostřední přípravě učitelek na výuku.

Všechny učitelky splňovaly podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle platných předpisů.

Předměty byly vyučovány podle ucelené řady učebnic. Některé pomůcky pro výuku matematiky jsou zastaralé, neodpovídají současné realitě, jsou však pořizovány i nové (audiokazety, videokazety apod.). Učebny byly dostatečně vybaveny nástěnnými obrazy s obsahem učiva. Prostředí bylo estetické, výzdobu žáci doplnili vlastními pracemi.

Zařazení jednotlivých hodin do denního rozvrhu respektovalo psychohygienické zásady. Zdravotní hlediska byla dodržena i s ohledem na žáky s vadou zraku. Menší pozornost věnovaly učitelky správnému sezení žáků, někdy scházelo zařazení relaxačních chviliek. Ve škole je žákům částečně zajištěn pitný režim.

Ve vyučování bylo použito různých metod práce, převažovala frontální forma výuky, respektovány byly věkové zvláštnosti žáků. Probírané učivo navazovalo na předcházející znalosti, zadávané úkoly byly přiměřeně náročné. Vysoké efektivity výuky bylo dosaženo jasnými pokyny a promyšlenou strukturou hodin i zvoleným pracovním tempem. Někdy chybělo častější střídání různých forem práce.

V některých hodinách byly vhodně využity životní zkušenosti žáků. Jejich práce byla průběžně kontrolována. V mnoha případech jim byla poskytována individuální pomoc. V menší míře byla využita metoda práce s chybou. Věcná odbornost výkladu učiva byla až na drobné výjimky správná. Výchovně-vzdělávací cíle byly vždy splněny. V závěru hodin bylo shrnuto učivo, konkrétní výkony žáků učitelky hodnotily ojedinele.

V matematice byly zjištěny rezervy v individuální práci s žáky a vzhledem k použitým metodám práce měli žáci méně příležitosti ke komunikaci mezi sebou.

Sešity byly důsledně opravovány. Učitelky vždy nesledovaly držení psacích potřeb, správného sezení, nastavení sešitů a udržování pořádku na pracovní ploše, což je žádoucí především v nižších ročnících.

Vstupní motivaci učitelky vždy využívaly, průběžná motivace, např. formou básně, byla zařazena v menší míře. Hodnocení žáků bylo objektivní, při neúspěchu byli povzbuzováni.

Vzájemné vztahy mezi učitelkami a žáky byly přátelské, založené na oboustranné důvěře, o výuku však měli zájem, projevy nevhodné chování se nevyskytovaly.

Kvalita výuky českého jazyka a matematiky na 1. stupni byla velmi dobrá.

Společná zjištění týkající se plánování výuky a podmínek vytvořených pro vzdělávání žáků na 2. stupni:

Učební plány pro jednotlivé ročníky a týdenní hodinové dotace sledovaných předmětů byly stanoveny podle schválených učebních dokumentů zvolených vzdělávacích programů. Učební osnovy jsou plněny ve všech předmětech, nedostatky byly zjištěny v obsahovém a časovém

rozvržení učiva českého jazyka.

Učitelé jsou informováni o problémech integrovaných žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Individuální přístup k těmto žákům a jejich zohledňování byly pozorovány zejména při výuce českého jazyka a německého jazyka.

Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla kvalitativně rozdílná, od vynikající po dobrou.

Vzdělávání žáků ve sledovaných předmětech zajišťují učitelé s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí pro daný typ školy. Výjimkou je výuka občanské výchovy v jedné třídě 9. ročníku, kde vyučuje vychovatelka školní družiny. Kvalitu výuky tato skutečnost negativně nepoznamenala.

Prostorové podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost jsou na průměrné úrovni. Odborné učebny jsou současně kmenovými učebnami, což znesnadňuje organizaci vyučování a relaxaci žáků o přestávkách. Pozitivem je zřízení multimediální učebny a odborné učebny pro výuku informatiky. Učebny s průměrnou estetickou úrovní jsou vybaveny většinou starším nebo renovovaným žakovským nábytkem.

Fond učebnic a učebních pomůcek se postupně aktualizuje a přizpůsobuje vzdělávacímu programu Základní škola. Školní knihovna je s ohledem na finanční možnosti školy průběžně doplňována, nabízí žákům i učitelům tituly mimočítankové četby, encyklopedické, odborné a metodické literatury. Základní fond nejpotřebnějších a nejvyužívanějších knih je přístupný v nově zřízené multimediální učebně. Všechny sledované předměty jsou velmi dobře materiálně zajištěny. Učební pomůcky a didaktická technika byly při výuce efektivně využívány.

Ve sledovaných vyučovacích hodinách se psychohygienické a didaktické podmínky výuky vždy nedodržovaly. Vzhledem k blízkosti rušné komunikace bylo problematické větrání učeben, žakovský nábytek neodpovídal vzrůstu žáků ve vyšších třídách, nebylo důsledně dbáno na správnost sezení levorukých žáků a ve většině vyučovacích hodin vyšších ročníků chybělo v případě projevující se únavy žáků zařazení relaxačních uvolnění. V některých učebnách bylo nedostatečné osvětlení. V průběhu výuky ani při zadávání domácí přípravy a domácích úkolů nebylo pozorováno přetěžování žáků.

Český jazyk

Kontrolní hospitace se uskutečnily ve vybraných třídách 6. - 9. ročníku ve vyučovacích hodinách jazykového vyučování, slohu i literatury.

V předložených tematických plánech učiva ČŠI zjistila dílčí nedostatky v plánování učiva 6. ročníku, v němž se neprojevily úpravy a doplňky učebních osnov, které jsou platné od září 1998. Způsob plánování jazykového vyučování pro 8. a 9. ročník není funkční pro práci učitele ani pro kontrolní činnost vedení školy. Kontrola zápisů v třídních knihách a písemných záznamů v sešitech žáků potvrdila plnění učebních osnov.

Výukové cíle vyučovacích hodin se shodovaly s obsahem učebních osnov a odpovídaly specifice výuky českého jazyka. Ve všech sledovaných hodinách se projevovала nezbytná propojenost mluvnického učiva, stylistiky a literárních prvků. Rozsah a obsah probíraného učiva byly přizpůsobeny schopnostem i věku žáků. Ve třídě s integrovanými žáky se zdravotním postižením se projevoval v průběhu výuky individuální přístup učitelky častou kontrolou výsledků jejich samostatné práce.

Většina vyučovacích hodin měla promyšlenou a funkční stavbu i organizaci práce. Převažující frontálně řízená výuka byla střídána se samostatnými a skupinovými činnostmi kreativního charakteru, při nichž měli žáci příležitost uplatnit znalosti českého jazyka i z jiných předmětů, své životní zkušenosti, případně své výjimečné schopnosti. Zejména při výuce slohu

a literatury učitelky získávaly příkladným způsobem zájem žáků o probírané učivo, podporovaly jejich produktivní styl myšlení a obohacovaly jejich myšlenkový svět, např. vzory z národní historie, význam vzdělanosti, příklady slavných osobností ze současnosti aj. K efektivnímu využití vyučovacího času přispělo přiměřené střídání písemných a ústních úkolů i poskytnutí prostoru pro úspěšné uplatnění většiny žáků. Názornost výuky byla zajištěna využitím didaktické techniky, obrazových a textových materiálů, jazykových příruček, učebních pomůcek i pomůcek, které si předem zajistili a připravili sami žáci.

Velmi pozitivně hodnotí ČŠI uplatnění diferenciací a možnost volby z nabízených domácích úkolů ve vyučovacích hodinách českého jazyka - slohu.

Negativní stránkou v kvalitě výuky českého jazyka byla nízká formální i obsahová úroveň písemných záznamů v sešitech žáků, která je způsobena nedostatečně důslednou kontrolou učitelk.

Vstupní motivace byla příkladně prováděna ve všech vyučovacích hodinách slohu a literatury, při jazykovém vyučování spočívala pouze na prostém seznámení žáků s programem hodiny. Průběžně uplatňovanou motivací, zejména pochvalou, pozitivní klasifikací a slovním hodnocením, byl účinně stimulován zájem žáků. Závěry vyučovacích hodin zpravidla postrádaly vyhodnocení práce jednotlivých žáků, případně celé třídy. Sebehodnocení žáků bylo využito ojedinele.

Učitelky ovlivňovaly pozitivně svým verbálním projevem a pedagogickým taktem sociálně emocionální klima vyučovacích hodin. Na vzájemné vztahy mezi žáky a žáky a učitelkami, na společné činnosti, způsoby a pravidla komunikování působila příznivě ujasněnost stanovených vzdělávacích cílů a pedagogických postupů. Klima vyučovacích hodin ve vyšších ročnících výrazně spoluvytvářeli žáci. Prostor k prezentování vlastních zkušeností a názorů přispěl k rozvoji jejich komunikativních kompetencí a k uvědomělé snaze uplatnit se. Negativní projevy v chování a jednání žáků nebyly v průběhu inspekce pozorovány ve vyučovacích hodinách ani v době přestávek.

Žáci se zúčastňují pravidelně olympiády českého jazyka, recitačních soutěží a různých literárních soutěží. Úspěšní byli v soutěžích okresního významu, ve školním roce 1997/1998 se jedna žákyně školy zúčastnila soutěže v celostátním kole.

Na základě provedených hospitací ve všech složkách předmětu český jazyk ve třídách na 2. stupni a výsledků z další kontrolní činnosti hodnotí ČŠI celkově kvalitu výuky jako velmi dobrou.

Fyzika

Osnovy vyučovacího předmětu jsou učiteli rozděleny vynikajícím způsobem do tematických a časových celků. Při plánování výuky se projevil pozitivní význam předmětové komise, která rozčlenění učiva koordinovala tak, aby byla zachována kontinuita výuky. Učební osnovy jsou plněny.

Výuka probíhá v odborné učebně, která je v současné době před rekonstrukcí.

Struktura všech sledovaných hodin odpovídala věku žáků a jejich možnostem. Výuka se opírala o praktické zkušenosti žáků a navazovala na již dříve získané vědomosti. Velmi dobře připravené učitelky byly přiměřeně náročné, po celou dobu výuky si průběžně ověřovaly, zda žáci probíranému učivu porozuměli. Vhodně střídaly různé formy a metody výuky. Stěžejním prostředkem byl výklad doprovázený kontrolními otázkami. Žáci se učili pracovat s učebnicí, byl jim dán prostor k vyjádření vlastního názoru a k vyvozování závěrů ze získaných poznatků. Žáci přiměřeně a správně reagovali, prokazovali zpravidla dobré znalosti. Aktivnější byli žáci 6. a 7. ročníku. Velmi vhodně byly využity dostupné pomůcky pro demonstrační pokusy i pro

frontální práci žáků, účelně byla zařazena audiovizuální technika. Ve sledovaných vyučovacích hodinách byla velmi dobrá přátelská atmosféra, mezi žáky a učitelkami byly patrné vstřícné vztahy. Žáci byli vhodně motivováni na začátku i v průběhu výuky, účelně byly využity mezipředmětové vztahy (matematika, chemie). Motivující bylo i objektivní pozitivní hodnocení žáků jak průběžné, tak v závěru vyučovacích hodin.

Sešity žáků obsahují kvalitativně i kvantitativně přiměřené zápisy, ale jejich estetická úroveň je většinou nízká. Učitelkami jsou kontrolovány jen sporadicky.

Žáci se zúčastňují školního kola fyzikální soutěže Archimediáda, talentovaní žáci bývají úspěšní v okresních soutěžích fyzikální olympiády.

Celkově byla kvalita výuky v předmětu fyzika velmi dobrá.

Matematika

Rozvržení učiva do jednotlivých ročníků koresponduje s učebními osnovami. Zařazené tematické celky na sebe plynule navazují, zpravidla je zajištěno optimální střídání aritmetického (algebraického) a geometrického učiva.

Pozitivem je skutečnost, že žáci 6. – 9. ročníku pracují s ucelenou řadou učebnic. Standardní vybavení staršími učebními pomůckami umožňuje plnit vzdělávací cíle. S výukovými počítačovými programy se zatím pracuje minimálně.

Organizace výuky, volené metody a formy práce zpravidla vedly žáky k rozvoji logického myšlení, samostatnosti a tvořivosti. Učitelé kladli důraz zejména na pochopení učiva v matematických souvislostech a schopnost žáků aplikovat teorii při řešení úloh. Definice a poučky sloužily jako nástroj k řešení příkladů, učitelé akceptovali alternativní postupy výpočtů. V dostatečné míře byla navozována samostatná, skupinová i společná činnost, trvale byl uplatňován individuální přístup k pomalejším žákům nebo k žákům s vývojovými poruchami učení. Podle situace zadávali učitelé úkoly diferencovaně vzhledem ke schopnostem žáků, akceptovali jejich pracovní tempo. Princip zpětné vazby nebyl vždy důsledně uplatňován. Pouze výjimečně měly hodiny stereotypní průběh, kdy žáci pouze řešili příklady u tabule, nestřídal se pracovní činnosti a čas nebyl efektivně využit. Učební pomůcky i didaktická technika byly zařazeny účelně.

Motivační účinek mělo časté zařazování zajímavých a problémových příkladů, využívání zkušeností a dosavadních znalostí žáků, ukázky aplikace získaných poznatků v praxi, praktická činnost s pomůckami i možnost získat dobrou známku za kvalitní výkon. Ojedinele nebyli žáci motivováni v průběhu celé vyučovací jednotky. Ověřování vědomostí žáků probíhalo převážně ústní formou. Požadavky učitelů byly rovnoměrně rozloženy na pamětné zvládnutí učiva i pochopení vztahů a souvislostí. Hodnocení známkou většinou objektivně vyjadřovalo úroveň znalostí. Ústní hodnocení mělo zpravidla motivační charakter, byly však zaznamenány i demotivující prvky, chybělo ocenění snahy a úspěchu.

Četnost klasifikace byla přiměřená, žáci nebyli přetěžováni písemným zkoušením. Klasifikace písemných prací je založena na adekvátním bodovacím systému, výsledky čtvrtletních prací učitelé systematicky analyzují a přijímají opatření ke zlepšení stavu. Pozitivně se zde projevila funkčnost předmětové komise.

Ve většině hodin byla komunikace mezi žáky a učitelem založena na vzájemné důvěře a otevřenosti. Učitelé respektovali osobnost žáka a jeho individuální schopnosti. Žáci aktivně spolupracovali, měli dostatek prostoru k diskusi a rozvíjení svých vyjadřovacích schopností. Přirozená autorita a verbální projev učitele měly zpravidla pozitivní vliv na průběh vyučování. Pouze ojedinele neměla výuka klidný průběh, ve třídě byla napjatá atmosféra, vážla přirozená komunikace mezi učitelem a žákem.

Kvalita výuky matematiky měla celkově velmi dobrou úroveň, ve všech sledovaných oblastech byla zjištěna převaha pozitiv.

Německý jazyk

Organizace vyučování cizích jazyků ve škole umožňuje ve všech třídách výuku německého jazyka s dělením na skupiny. Zájem žáků o německý jazyk je podporován zavedením kroužku pro žáky 2. a 3. ročníku.

Výuka německého jazyka byla hodnocena ve vybraných skupinách 2. stupně.

Učitelky provedly společně obsahové a časové rozvržení učiva od 4. do 9. ročníku tak, aby byla dodržena kontinuita ve vzdělávání a podle stanovených přístupů k obsahu a organizaci výuky v učebních osnovách.

Německý jazyk vyučují ve třídách na 2. stupni dvě učitelky, z nichž jedna nemá odbornou způsobilost pro daný předmět. Kvalita výuky nebyla touto skutečností negativně ovlivněna.

Pro výuku předmětu německý jazyk není ve škole zřízena odborná jazyková učebna. Vyučování probíhalo v kmenových a jiných odborných učebnách. Názorné učební pomůcky, slovníky, časopisy, didaktickou techniku aj. musely učitelky přenášet, což znesnadňovalo zejména jejich přípravu výuky a jen částečně se jim dařilo vytvářet žákům podnětné učební prostředí. Žáci 4. - 9. ročníku pracovali s jednotným učebnicovým souborem.

Didaktická a psychohygienická kritéria byla ojedinele porušena v rozvrhu hodin nerovnoměrným zařazením vyučovacích hodin německého jazyka do tří po sobě následujících dnů.

Vzdělávací cíle obsahově odpovídaly učebním osnovám a byly stanoveny přiměřeně náročně k jazykové vyspělosti žáků. Ve sledovaných vyučovacích hodinách byl patrný individuální přístup k zohledňovaným a integrovaným žákům se zdravotním postižením.

Účelná organizace výuky s častým střídáním skupinové (partnerské) a individuální formy práce s příkladnou názorností výuky pomocí demonstračních pomůcek a účinně využitou didaktickou technikou (radiomagnetofon a videopřehrávač) přispěly k její efektivitě

a k celkové aktivizaci žáků. Při probírání jednotlivých tematických okruhů byl uplatněn např. poslech s porozuměním, četba, dramatizace a různé tvořivé činnosti s upřednostňováním rozvíjení řečových dovedností. Jazykově nejvyspělejší žáci pracovali s neznámým textem v časopise. Ve skupinách mladších žáků byla funkčně zařazena hra a soutěž. Učitelky rozvíjely představivost žáků, podněcovaly jejich tvůrčí přístup ke zvoleným činnostem.

Okamžitou zpětnou vazbou zajišťovaly žákům kontrolu jejich úspěšnosti. Závěry většiny vyučovacích hodin postrádaly vyhodnocení práce třídy a jednotlivých žáků.

Důraz na častou komunikaci mezi učitelkami a žáky byl zřejmý, v menší míře a s nižší úspěšností se dařila vzájemná komunikace mezi žáky, u nejstarších nedosahovala potřebné samostatnosti a komplexnosti, žákům chyběla jistota.

Jazykově talentovaní žáci ze zúčastňují olympiád v německém jazyce. Ve školním roce 1999/2000 se v soutěži okresního významu umístili na prvních dvou místech.

Výuku německého jazyka hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Občanská výchova

Učivo občanské výchovy je velmi dobře naplánováno tak, aby na sebe v jednotlivých ročnících navazovalo.

Skutečnost, že předmětu vyučují učitelé s odbornou způsobilostí pro jiné předměty, kvalitu výuky negativně neovlivnila.

Vhodně zvolené formy a metody byly přiměřené věku žáků, kteří dokázali se zaujetím a správně reagovat. Ve všech sledovaných hodinách učitelé vytvářeli dostatečný prostor pro samostatné a aktivní učení, žáci dokázali vhodným způsobem vyjadřovat vlastní názor. Zvlášť efektivní byla výuka, při které byla využita didaktická technika multimediální učebny. Ve vyučovacích hodinách byly uplatněny v dostatečné míře mimo učebnice i jiné pomůcky - např. časopisy, sbírky zákonů, učitelkou vlastnoručně připravené pomůcky apod.

Žáci byli v úvodu hodin, v průběhu i závěru učiteli vhodně motivováni a objektivně hodnoceni. Zadáním domácí přípravy sledoval učitel záměr naučit žáky samostatnosti při získávání informací a jejich zpracování. Ve všech sledovaných vyučovacích hodinách se projevovala vzájemná důvěra mezi žáky a učiteli. Práce žáků byla uvědomělá.

Zápisy v sešitech jsou přiměřené z hlediska obsahu a rozsahu, jejich grafická úroveň je rozdílná, většinou však nízká.

Celkově byla kvalita výuky v předmětu občanská výchova velmi dobrá.

Přírodopis

Předmětu se ve všech ročnících vyučuje podle schválené varianty učebních osnov Ekologický přírodopis. Žáci jsou vybaveni ucelenou řadou učebnic a pracovních sešitů.

Výuka byla převážně vedena formou samostatné nebo skupinové práce na zadaných úkolech se závěrečným shrnutím a vyhodnocením. Žáci měli při této činnosti k dispozici dostatek přírodnin a další potřebný materiál. Vhodně byly využívány učebnice a pracovní sešity, z prostředků audiovizuální techniky video s krátkými výstižnými nahrávkami. Učitelé žáky upozorňovali na další zdroje informací. Při samostatné práci k nim uplatňovali individuální přístup. V průběhu zkoušení ostatní žáci efektivně pracovali na samostatných úkolech, jejichž téma směřovalo k novému učivu. Vhodné časové rozvržení vyučovacích hodin umožnilo důkladné zopakování a procvičení učiva. Pouze jedna z vyučovacích hodin se průběhem a efektivitou lišila od ostatních. Nedosahovala jejich kvality.

Záznamy v sešitech žáků byly obsahem i rozsahem odpovídající, jejich grafická úroveň jen průměrná.

Plánované laboratorní práce jsou vhodně realizovány, souběžně s probíraným učivem. Systematicky vedené záznamy z laboratorních prací učitelé kontrolují, hodnotí jejich věcnou správnost i grafickou úroveň.

Žáci se v dostatečné míře účastní školních kol biologické olympiády. V okresních kolech však nedosahují výrazných výsledků.

Výuka přírodopisu byla vedena převážně metodami, které žáky aktivizovaly. Její úroveň byla velmi dobrá.

Zeměpis

Při výuce většinou převažovaly metody a formy práce aktivizujícího charakteru. Účelně byly zařazeny žákovské referáty s aktuální zeměpisnou tematikou. Jejich prezentace byla slovně ohodnocena a motivačně klasifikována. S novým učivem se žáci seznamovali především formou samostatné nebo skupinové práce s následnou diskuzí a vyhodnocením. Kladem bylo využívání mezipředmětových vazeb, zejména k přírodopisu a ekologii. Žáci dostávali prostor pro rozvoj komunikativních dovedností i vyjadřování svých názorů. Byli vedeni k důslednému využívání mapy, atlasů a dalších zeměpisných materiálů. Motivačně působilo vhodné a přiměřené využívání videa. Správné časové rozvržení vyučovacích hodin umožnilo dostatečné závěrečné utvrzování učiva. Sešity žáků s většinou stručnými záznamy jsou na

průměrné grafické úrovni. Jako negativní je hodnocena občas málo zřetelná mluva učitele a didaktické nedostatky při kladení otázek žákům. Vyučovací hodina tradičního charakteru s malým zapojením žáků do jejího průběhu měla pouze průměrnou úroveň.

V souladu s doporučeními učebních osnov jsou v rámci praktického zeměpisu plánovány a realizovány exkurze a zeměpisná cvičení. Záznamy z nich žáci pečlivě zpracovali.

Žáci se pravidelně účastní školního kola zeměpisné olympiády. V minulém školním roce dosáhli v okresním kole této soutěže velmi pěkných výsledků.

Při výuce zeměpisu převažovaly metody a formy práce, které žákům umožňovaly samostatné a aktivní učení. Výuka zeměpisu byla velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Ověřováním podmínek vytvořených pro vzdělávání žáků a přímou účastí školních inspektorů ve vybraných vyučovacích hodinách bylo zjištěno, že kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech měla velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry rozvoje školy na období let 1998 - 2002 vycházejí z podrobné analýzy předchozího stavu, ale jsou zaměřeny pouze na materiálně-technické zabezpečení výchovně-vzdělávacího procesu. Pracovníci školy i zástupce zřizovatele byli s nimi seznámeni. Stanovené úkoly jsou postupně realizovány.

Na plánování výchovně-vzdělávacího procesu pro školní rok 2000/2001 se podílí vedení školy a vedoucí jednotlivých předmětových komisí a metodického sdružení. Reálný roční plán vychází z analýzy dosažených výsledků, všichni pedagogičtí pracovníci s ním byli seznámeni. Prioritou je vzdělávání a mravní výchova žáků, vyznačeny jsou prostředky realizace, odpovědnost a termíny plnění úkolů. Plánována je i kontrolní činnost a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Výuka probíhá podle výše uvedených vzdělávacích programů, učební plány jsou plněny. Plánování učiva kontrolovaných předmětů bylo provedeno převážně velmi dobře v souladu s učebními osnovami. Nabídka volitelných a nepovinných předmětů reagovala zejména na zájmy žáků s ohledem na materiální a personální podmínky školy. Individuální schopnosti, talent a tvořivost mohou žáci rozvíjet v 15 zájmových útvarech. Z organizačních důvodů nebyl zcela uspokojen zájem všech žáků o výuku informatiky.

volitelné předměty pro 7. až 9. ročník

1. sportovní výchova (pro pohybově nadané žáky)
2. informatika
3. domácnost

nepovinné předměty:

1. sportovní výchova (5. a 6. ročník)
2. informatika (6. ročník)

Povinnou výuku sledovaných předmětů nerozšiřuje žádný volitelný ani nepovinný předmět.

Z široké nabídky 15 zájmových útvarů pracují nejuspěšněji tři kroužky keramiky. Zájem o práci s keramikou projevují i rodiče žáků. Škola jim v tomto směru vychází vstříc. Stejně úspěšný je již tradiční zájmový útvar racionální výživy, který navštěvují i chlapci.

Do plánování výchovně-vzdělávací činnosti zahrnula škola i péči o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Práci s deseti integrovanými žáky plánuje a provádí podle Metodického pokynu k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol

a školských zařízení čj. 16 138/98-24 pět učitelek, které absolvovaly kurzy reedukace.

Plánování výchovně-vzdělávacího procesu je reálné a funkční, stanovené úkoly jsou postupně plněny. Celkově má tato oblast řízení příkladnou úroveň.

Organizování

Organizační uspořádání školy je úzce propojeno s plánováním a kontrolní činností. Pokyny pro žáky a pracovníky školy jsou podrobně rozpracovány v Řádu školy, Organizačním řádu a jeho přílohách. Některé formulace již nejsou aktuální, práva žáků jsou pojata spíše obecně na základě Úmluvy o právech dítěte. Na efektivním řízení se podílí tzv. řídicí kolektiv, jeho členy jsou kromě vedení školy předseda Klubu přátel školy (KPŠ), výchovná poradkyně, vedoucí vychovatelka školní družiny a předsedové metodických orgánů. Práva a povinnosti těchto členů včetně kompetencí vedoucích pracovníků jsou jednoznačně stanoveny. Povinná dokumentace je vedena v souladu s příslušnou právní normou.

Poradními orgány jsou vedle pedagogické rady metodické sdružení na 1. stupni a předmětové komise na 2. stupni. Tyto orgány jsou většinou účelně využívány, neboť se aktivně podílejí na plánování, organizování, analýze výsledků vzdělávání, zejména v matematice a českém jazyce, zabezpečování učebnicemi a pomůckami, pozitivně se projevují v oblasti metodické a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Dílčí nedostatky byly zjištěny ve spolupráci metodických orgánů 1. a 2. stupně při plánování učiva českého jazyka.

Zápisy a závěry z jednání pedagogické rady jsou konkrétní. Podle potřeby jsou svolávány pracovní porady.

Vnitřní informační systém umožňuje rychlý přenos informací mezi vedením školy, učiteli a žáky v obou směrech formou tradičních mechanismů - porady, osobní kontakt, informační nástěnky, školní rozhlas, měsíční plány apod. Pozitivní úlohu jako prostředníka plní členové řídicího kolektivu. Některé třídy vydávají školní časopisy, své názory (v malé míře) prezentují také prostřednictvím schránky důvěry. Podle potřeby organizují třídní učitelé třídnické hodiny. Ve škole je ustavena žákovská samospráva, její činnost koordinuje výchovná poradkyně. Jednání se osobně zúčastňuje ředitel školy a reaguje na podněty žáků.

Informovanost rodičů je průběžně zajišťována písemně (žákovské knížky, deníčky, dopisy) a osobním kontaktem na třídních schůzkách a konzultačních dnech. Rodiče mají možnost školu navštívit i v jiných termínech. Další informace o práci školy jsou prezentovány v místním i regionálním tisku, prostřednictvím komise pro výchovu a vzdělávání, Českého rozhlasu, městské kabelové televize apod. Dostatek informací poskytuje také podrobně zpracovaná Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 a Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 1999.

Vyučování je organizováno v souladu s obecně závaznou právní normou. Připomínky byly vzneseny ke skladbě rozvrhu hodin z hlediska respektování didaktických a psychohygienických zásad.

Organizační struktura je vytvořena racionálně, umožňuje efektivní řízení školy. Oblast organizování má nadprůměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Při vedení a motivování pracovníků přenesl ředitel školy některé kompetence na obě zástupkyně a zčásti i na vedoucí metodických orgánů. Porady vedení školy i pracovní porady se všemi zaměstnanci jsou podle záznamů vedeny racionálně. Na základě přímého pozorování v průběhu inspekce i rozhovorů s učiteli hodnotí Česká školní inspekce styl vedení pracovníků

ředitelem školy jako demokratický. Plánovaná a důsledně prováděná kontrolní činnost je zdrojem dostatku informací pro operativní řízení a rozhodování. Vedení školy je účinné a funkční.

Prioritou je snaha o vytváření dobrých vztahů mezi pracovníky i mezi učiteli a žáky. Nově vybudovaná multimediální učebna podněcuje rozvoj technických dovedností a tvořivost učitelů. Motivačně na ně působí i pracovní prostředí funkčně a esteticky vybavené sborovny s možností využití výpočetní techniky. Prostředkem pro zlepšování úrovně výuky jsou ukázkové hodiny a vzájemné hospitace. Tvořivost a aktivita pracovníků se projevuje zhotovováním vlastních pomůcek, velmi pěknou výzdobou společných prostor školy i vedením řady zájmových útvarů. Ředitel při své činnosti úzce spolupracuje s metodickými orgány. Při pravidelném hodnocení pracovníků klade důraz zejména na výsledky jejich výchovně-vzdělávací práce. S kritérii pro přidělování nenárokových složek platu byli všichni seznámeni.

V personální práci je pozornost věnována především dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků a doplňování jejich odborné a pedagogické způsobilosti. V současné době si kvalifikaci doplňuje šest pracovníků. Začínajícím pedagogům jsou přidělováni uvádějící učitelé. Vedení školy průběžně kontroluje funkčnost tohoto opatření. Škola provádí sebehodnocení prostřednictvím dobře zpracované výroční zprávy, která má analytický charakter.

System vedení a motivování pracovníků je promyšlený. Náležitá pozornost je věnována i jejich dalšímu vzdělávání.

Vedení a motivování pracovníků je na vynikající úrovni.

Kontrolní mechanismy

System vnitřní kontroly postihuje celou organizační strukturu školy. Odpovědnost za kontrolu kvality práce všech pracovníků je rozdělena dle příslušných kompetencí. Kontrolu kvality vzdělávání, dokumentace třídního učitele, práci výchovné poradkyně a provozu školy provádí vedení školy. Na kontrole plnění učebních osnov se podílejí vedoucí předmětových komisí a metodického sdružení, kteří ředitele školy o výsledcích zjištění informují. O provedených kontrolách provozu a organizace školy jsou vedeny stručné záznamy. Se sporadickými negativními zjištěními jsou pracovníci neprodleně seznámeni, vedení školy přijímá opatření k nápravě stavu. Frekventovaným způsobem kontroly kvality vzdělávání jsou hospitace ve vyučovacích hodinách. Hospitační záznamy mají dobrou vypovídací hodnotu, se závěry jsou pedagogové seznamováni. Obecně platná zjištění jsou podnětem pro zkvalitnění práce předmětových komisí a metodického sdružení.

Kontrolu kvality vzdělávání v českém jazyce a v matematice provádí ředitel školy především v 9. ročníku v období před přijímacími zkouškami. Úroveň výsledků vzdělávání v matematice ostatních ročníků zjišťuje jako spoluautor čtvrtletních kontrolních prací. Výsledky jsou analyzovány a ze zjištění jsou přijímána opatření.

Ve školním roce 2000/2001 provedla kontrolní oddělení Školského úřadu Prostějov a Městského úřadu Prostějov revizi hospodaření. Zjištěná závada v chybném zařazení pracovníků do platových stupňů již byla odstraněna. Jiné závažné chyby v hospodaření nebyly zjištěny.

Vytvořený kontrolní systém zajišťuje účinnou zpětnou vazbu, má příkladnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu řízení školy jako vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Školní družina s pěti odděleními, z nichž dvě jsou na odloučeném pracovišti v Čechovicích, zajišťuje ranní i odpolední provoz. Vychovatelky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vedoucí vychovatelka je určena. Pro činnost školní družiny nejsou vyhrazeny vlastní prostory, užívá některé kmenové učebny 1. stupně, čímž jsou částečně znevýhodněny podmínky práce s dětmi. V souvislosti s úbytkem žáků plánuje vedení školy zřízení samostatných prostor. Družina je vybavena vhodnými učebními pomůckami, stavebnicemi a knihami, ředitel školy vyhrazuje dostatečné finanční prostředky pro jejich doplňování a obnovu.

Při kontrole povinné dokumentace nebyly shledány nedostatky. Počet přihlášených žáků je v souladu s právními předpisy. Pro činnost družiny je stanoven celoroční plán činností, jsou zpracovány týdenní plány. V rámci školy je zřízeno metodické sdružení pro školní družinu. Na schůzkách jsou plánovány úkoly, za jejichž plnění je stanovena konkrétní odpovědnost.

Realizovaná výchovně-vzdělávací činnost vychází z konkrétních podmínek a vhodně doplňuje vzdělávací program školy. Žáci se realizují v činnostech se sportovním a hudebním zaměřením, někteří pracují v keramickém kroužku. Pravidelně navštěvují hvězdárnu, využívají nabídek Domu dětí a mládeže.

Při hospitaci vychovatelka volila vhodné metody práce, psychohygienické podmínky byly dodržovány. Komunikace žáků s vychovatelkou a mezi žáky navzájem byla na velmi dobré úrovni.

Činnost školní družiny má velmi dobrou úroveň.

Zjištění vyplývající z dotazníků pro rodiče

- Z dotazníků, které vyplnili rodiče vybraných tříd 1. a 2. stupně vyplývá převaha spojenosti s výchovně-vzdělávací činností školy. Rodiče hodnotí pozitivně vybudování počítačové pracovny a oceňují možnost danou jejich dětem realizovat své zájmy v bohaté nabídce zájmových útvarů.
- Nejčastější negativní hodnocení se týkala kvality a úpravy dovážených obědů. Z vlastního pozorování Česká školní inspekce (ČŠI) potvrzuje oprávněnost výtek. Problematikou kvality stravování se vedení školy ve spolupráci se zástupci Klubu přátel školy již zabývalo před příchodem ČŠI.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitele před inspekci
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 603-99-00 ze dne 1. 5. 1999
- Učební dokumenty vzdělávacích programů Základní škola čj.16 847/96-2 a Obecná škola čj. 12 035/97-20
- Časové a tematické plány vyučovacích předmětů český jazyk, německý jazyk, fyzika, matematika, občanská výchova, přírodopis, zeměpis
- Namátkově vybrané třídní knihy a třídní výkazy školního roku 2000/2001
- Namátkově vybrané katalogové listy žáků všech ročníků
- Dokumentace integrovaných žáků se zdravotním postižením
- Laboratorní práce z fyziky a přírodopisu za školní rok 1999/2000
- Vstupní prověrky, slohové práce a čtvrtletní práce z českého jazyka a matematiky za školní rok 2000/2001
- Vybrané žákovské knížky, žákovské deníčky a sešity školního roku 2000/2001
- Personální dokumentace učitelů kontrolovaných vyučovacích předmětů
- Dokumentace ředitele školy

ZÁVĚR

- *Učební dokumenty jsou ve sledovaných předmětech plněny.*
- *Personální podmínky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti jen výjimečně neodpovídají obecně závazným předpisům.*
- *Prostorová kapacita školy neumožňuje optimální využití stávajících odborných učeben. Pro výuku německého jazyka chybí odborná jazyková učebna s podnětným učebním prostředím, školní družina nemá vlastní prostory.*
- *Materiální zabezpečení výuky umožňuje plnit učební osnovy, aktualizace jednotných učebnicových řad se dokončuje, vybavení učebními pomůckami a didaktickou technikou je na velmi dobré úrovni. Ve sledovaných vyučovacích hodinách byly k zajištění názornosti výuky používány účelně učební pomůcky i didaktická technika.*
- *Psychohygienické potřeby žáků nebyly v procesu výuky vždy důsledně dodržovány.*
- *Výuka vykazovala souhrnně velmi dobrou úroveň.*
- *Řízení školy je promyšlené, je tvořeno propojeným systémem plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontroly s funkční zpětnou vazbou. Úroveň řízení školy vytváří optimální podmínky pro další zkvalitňování výchovně-vzdělávací činnosti a rozvoje školy.*

Česká školní inspekce hodnotí činnost školy celkově jako velmi dobrou.

Kontrolou nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schválenému učebnímu dokumentu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Sylva Fitříková	Sylva Fitříková v.r.
Členové týmu	Mgr. Zonna Němcová	Zonna Němcová v.r.
	RNDr. Ladislav Pluskal	Ladislav Pluskal v.r.
	Jiří Sklenář	Jiří Sklenář v.r.
	Mgr. Vít Široký	Vít Široký v.r.

V Olomouci dne 13. prosince 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. prosince 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Miroslav Chytil	Miroslav Chytil v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Prostějov	01-01-17	132 38/01
Zřizovatel obec Prostějov	01-01-17	132 39/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Bez připomínek